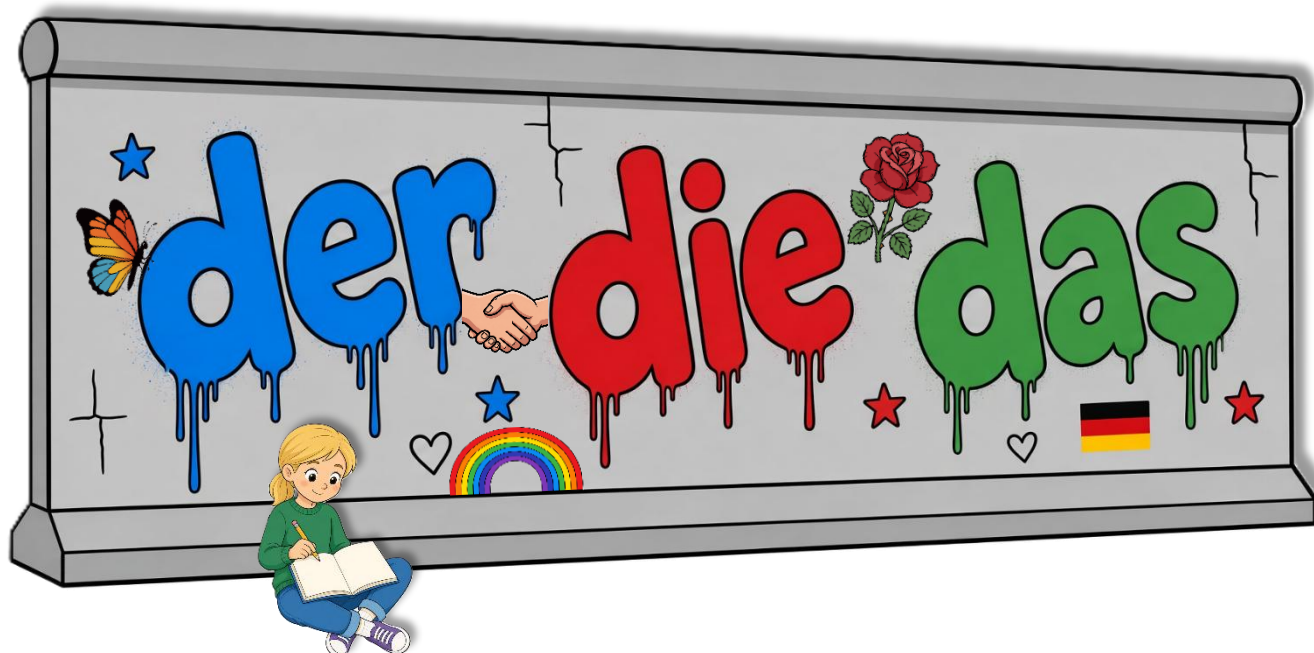

Der, Die, Das

De 3 køn på tysk

Tysk 5.-7. klasse

Name:

Klasse:

Opgaveskoven.dk©
Tekst & illustration

Information: De tre køn

I dette hæfte lærer du, at tyske navneord har tre køn – og hvordan du kan finde kønnet ud fra ordets **endelse** og **betydning**.

På dansk har navneord to køn (fælleskøn og intetkøn): **en** og **et** (en bil, et hus).

På tysk har navneord **tre** køn. Du kan se kønnet på den bestemte artikel (kendeordet): **der**, **die** eller **das**.

der maskulinum (hankøn)	die femininum (hunkøn)	das neutrum (intetkøn)
der Tisch bordet	die Lampe lampen	das Buch bogen
der Hund hunden	die Katze katten	das Haus huset
der Vater faren	die Mutter moren	das Kind barnet

Tip

- Lær altid artiklen sammen med ordet. Sig ikke bare »Tisch« – sig »**der** Tisch«.
- Tyske navneord skrives altid med **stort** begyndelsesbogstav: der Tisch, die Lampe, das Buch.
- I flertal hedder artiklen altid **die**: der Tisch → **die** Tische, das Buch → **die** Bücher.
- Farvekoden i hæftet: **blå** = **der**, **rød** = **die**, **grøn** = **das**.

Huskeregler

Du kan ofte gætte kønnet på et tysk navneord. Der er to slags huskeregler: **endelsen** (hvordan ordet slutter) og **betydningen** (hvad ordet handler om).

1. Endelsen afslører kønnet

der	die	das
-ling – der Frühling -ig – der König, der Honig	-ung – die Zeitung -heit – die Freiheit -keit – die Freundlichkeit -schaft – die Freundschaft -ion – die Station -in – die Lehrerin -ei – die Bäckerei -e – die Lampe (de fleste)	-chen – das Mädchen -lein – das Büchlein -um – das Museum -ment – das Instrument
		

2. Betydningen afslører kønnet

der	die	das
mandlige personer: der Mann, der Onkel ugedage: der Montag måneder: der Januar årstider: der Sommer vejr: der Regen, der Schnee	kvindelige personer: die Frau, die Tante tal: die Eins, die Drei mange blomster: die Rose, die Tulpe	børn og unger: das Kind, das Baby verber brugt som navneord: das Essen, das Schwimmen metaller: das Gold, das Silber

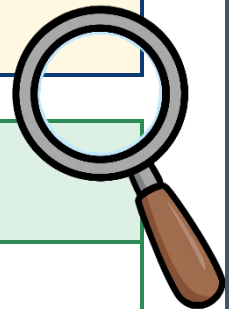
Tip

Endelsen er den stærkeste regel. Derfor hedder det **das** Mädchen – selvom en pige er en kvindelig person. Endelsen **-chen** vinder!

Aufgabe 1: Endelserne i kasser

Her er 13 endelser. Skriv hver endelse ind i den rigtige kasse. Brug siden med huskeregler, hvis du er i tvivl.

-ung	-chen	-ling	-heit	-um	-keit	-lein
-schaft	-ig	-ion	-ment	-in	-ei	

der	die	das

Tip

Kasserne bliver ikke lige store. Nogle køn har flere endelser end andre – tæl, hvilket køn der har flest!

Aufgabe 2: Endelses-detektiven

Find endelsen på hvert ord og skriv den i feltet.
Sæt så kryds ved det rigtige køn.

Ord	Endelse	der	die	das
Zeitung	-ung	☐	☒	☐
Mädchen		☐	☐	☐
Frühling		☐	☐	☐
Freiheit		☐	☐	☐
Museum		☐	☐	☐
Lehrerin		☐	☐	☐
Honig		☐	☐	☐
Freundschaft		☐	☐	☐
Büchlein		☐	☐	☐
Station		☐	☐	☐
Schmetterling		☐	☐	☐
Dokument		☐	☐	☐
Bäckerei		☐	☐	☐
König		☐	☐	☐

Det første ord er lavet som eksempel.

Aufgabe 3: Sortér efter betydning

Ordene i ordbanken har ingen endelse, der hjælper dig. Tænk i stedet over, **hvad ordet betyder (se side 3)**. Skriv ordet med artikel i den rigtige kasse – fx **der Montag**.

Ordbank

Montag · Frau · Kind · Januar · Rose · Essen · Sommer · Tante · Gold · Regen · Eins · Baby · Onkel · Tulpe · Schwimmen · Mann · Drei · Silber

der	die	das
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Hjælp

der: mandlige personer · ugedage · måneder · årstider · vejr

die: kvindelige personer · tal · mange blomster

das: børn og unger · verber brugt som navneord · metaller

Aufgabe 4: Træk streger

Træk en streg fra hvert ord til den rigtige artikel. Brug både endelsen og betydningen. Træk gerne stregen i farvekoden: blå, rød eller grøn.

	Wohnung ●
	Dienstag ●
	Kätzchen ●
	Gesundheit ●
	Winter ●
	Zentrum ●
	Schwester ●
	Lesen ●
	Liebling ●
	Polizei ●
	Instrument ●
	Schnee ●

der

die

das

Aufgabe 5: Sammensatte ord

Godt at vide

På tysk sætter man ofte to navneord sammen til ét langt ord.
Så er det altid det **sidste** ord, der bestemmer artiklen:

das Haus + **die** Tür = **die** Haustür

Skriv den rigtige artikel foran det sammensatte ord. Kig på det sidste ord!

das Haus	+	die Tür	=	<u>die</u> Haustür
die Hand	+	der Schuh	=	_____ Handschuh
der Schnee	+	der Mann	=	_____ Schneemann
die Schule	+	das Buch	=	_____ Schulbuch
die Sonne	+	die Brille	=	_____ Sonnenbrille
das Wasser	+	die Flasche	=	_____ Wasserflasche
der Apfel	+	der Saft	=	_____ Apfelsaft
der Winter	+	die Jacke	=	_____ Winterjacke
die Musik	+	das Instrument	=	_____ Musikinstrument
das Kind	+	das Zimmer	=	_____ Kinderzimmer

Det første ord er lavet som eksempel.

Aufgabe 6: Der, die oder das?

Skriv den rigtige artikel i sætningen. Skriv derefter, hvilken regel du brugte – fx endelsen (-ung) eller betydningen (ugedag).

Sætning	Regel
<u>Das</u> _____ Mädchen heißt Anna.	-chen
_____ Frühling kommt bald.	
_____ Wohnung ist groß.	
_____ Museum ist heute geschlossen.	
_____ Lehrerin ist nett.	
_____ Montag ist mein Lieblingstag.	
_____ Brötchen schmeckt gut.	
_____ Freundschaft ist wichtig.	
_____ Schneemann ist weiß.	
_____ Gold ist teuer.	
_____ Rose ist rot.	
_____ König ist alt.	

Den første sætning er lavet som eksempel.
Husk stort begyndelsesbogstav i starten af sætningen: **Der, Die, Das**.

Aufgabe 7: Pas på! Regler og undtagelser

Godt at vide

Huskereglerne passer ofte – men ikke altid. Disse ord ender på -e, men er **ikke** die-ord: **der** Junge (drengen) · **das** Auge (øjet) · **der** Name (navnet) · **der** Käse (osten)

A. Sand eller falsk?

Sæt kryds ved sand eller falsk.

Påstand	Sand	Falsk
Ord, der ender på -ung, er die-ord.	☐	☐
Ugedage er die-ord.	☐	☐
Ord, der ender på -chen, er das-ord.	☐	☐
I flertal hedder artiklen altid die.	☐	☐
I et sammensat ord bestemmer det første ord artiklen.	☐	☐
Alle ord, der ender på -e, er die-ord.	☐	☐

B. Sæt ring om den rigtige artikel

der	die	das	Junge
der	die	das	Auge
der	die	das	Name
der	die	das	Käse
der	die	das	Mädchen

Ordliste

Alle navneord i hæftet – sorteret efter køn.

der	die	das
Tisch – bordet	Lampe – lampen	Buch – bogen
Hund – hunden	Katze – katten	Haus – huset
Vater – faren	Mutter – moren	Kind – barnet
Mann – manden	Frau – kvinden	Baby – babyen
Onkel – onklen	Tante – tanten	Mädchen – pigen
Junge – drengen	Schwester – søsteren	Kätzchen – killingen
König – kongen	Lehrerin – lærerinden	Büchlein – den lille bog
Montag – mandag	Zeitung – avisen	Brötchen – rundstykket
Dienstag – tirsdag	Wohnung – lejligheden	Museum – museet
Januar – januar	Freiheit – friheden	Zentrum – centret
Sommer – sommeren	Gesundheit – helbredet	Instrument – instrumentet
Winter – vinteren	Freundlichkeit – venligheden	Dokument – dokumentet
Frühling – foråret	Freundschaft – venskabet	Essen – maden
Regen – regnen	Station – stationen	Schwimmen – svømningen
Schnee – sneen	Bäckerei – bageriet	Lesen – læsningen
Honig – honningen	Polizei – politiet	Gold – guldet
Schmetterling – sommerfuglen	Rose – rosen	Silber – sølvet
Liebling – yndlingen	Tulpe – tulipanen	Auge – øjet
Name – navnet	Eins – ettallet	Schulbuch – skolebogen
Käse – osten	Drei – tretallet	Kinderzimmer – børneværelset
Handschuh – handsken	Haustür – hoveddøren	Musikinstrument – musikinstrumentet
Schneemann – snemanden	Sonnenbrille – solbrillerne	
Apfelsaft – æblesaften	Wasserflasche – vandflasken	
	Winterjacke – vinterjakken	

Hjælp

Aufgabe 1

der: -ling, -ig · **die**: -ung, -heit, -keit, -schaft, -ion, -in, -ei · **das**: -chen, -lein, -um, -ment

Aufgabe 2

die Zeitung · **das** Mädchen · **der** Frühling · **die** Freiheit · **das** Museum · **die** Lehrerin · **der** Honig · **die** Freundschaft · **das** Büchlein · **die** Station · **der** Schmetterling · **das** Dokument · **die** Bäckerei · **der** König

Aufgabe 3

der: Montag, Januar, Sommer, Regen, Onkel, Mann

die: Frau, Rose, Tante, Eins, Tulpe, Drei

das: Kind, Essen, Gold, Baby, Schwimmen, Silber

Aufgabe 4

der: Dienstag, Winter, Liebling, Schnee · **die**: Wohnung, Gesundheit, Schwester, Polizei · **das**: Kätzchen, Zentrum, Lesen, Instrument

Aufgabe 5

die Haustür · **der** Handschuh · **der** Schneemann · **das** Schulbuch · **die** Sonnenbrille · **die** Wasserflasche · **der** Apfelsaft · **die** Winterjacke · **das** Musikinstrument · **das** Kinderzimmer

Aufgabe 6

1. **Das** (-chen) · 2. **Der** (-ling) · 3. **Die** (-ung) · 4. **Das** (-um) · 5. **Die** (-in) · 6. **Der** (ugedag) · 7. **Das** (-chen) · 8. **Die** (-schaft) · 9. **Der** (sidste ord: der Mann) · 10. **Das** (metal) · 11. **Die** (blomst) · 12. **Der** (-ig)

Aufgabe 7

A: 1. sand · 2. falsk (der) · 3. sand · 4. sand · 5. falsk (det sidste ord) · 6. falsk (fx der Junge)

B: **der** Junge · **das** Auge · **der** Name · **der** Käse · **das** Mädchen